

I.
FELSŐTÁRKÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
2021. ÉVI GAZDÁLKODÁSÁNAK
ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELESE

A 2021. évi költségvetés 600,01 millió Ft bevételi és kiadási főösszeggel, működési hiány nélkül készült. A költségvetési egyensúly biztosításához 71,4 millió Ft előző évi maradvány igénybevételére került sor a tervezéskor.

A bevételi és kiadási előirányzat **főösszege az év során 141,89 millió Ft-tal növekedett 741,90 millió Ft-ra.** A bevételek teljesítése 854,70 millió Ft, a bevételi főösszeghez viszonyítva 112,8 millió Ft többletbevétel tapasztalható. A kiadások teljesítése 598,16 millió Ft, mely a kiadási főösszeghez viszonyítva 143,74 millió Ft-tal mutat alacsonyabb értéket. A bevételek és a kiadások éves teljesítési adata alapján a 2021. évi maradvány 256,54 millió Ft.

Általános jellemzők a 2021. évi gazdálkodásról

- Az önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt, a bevételekből és a maradvány összegekből folyamatosan biztosítottuk az intézmények és az önkormányzati feladatok finanszírozását. A 2021. évi stabil pénzügyi helyzethez nagymértékben hozzájárult a bevételek teljesülése, a takarékos gazdálkodás és a tartalékképzés. Az önkormányzat átmenetileg szabad pénzeszközait hozam elérése érdekében év közben folyamatosan kamatozó elszámolási számlán különítette el.
- Az eredményes gazdálkodás és a likviditás biztosítása érdekében egész évben kiemelt figyelmet fordítottunk az adóbevételek alakulására.
Az éves teljesítési adatok szerint a helyi adóbevételek nagyon kedvezően alakultak. Valamennyi adónemnél többlet teljesítést értünk el, mindösszesen 99 millió Ft az adóbevételek túlteljesítése, melyből az iparüzési adóbevételi többlet 94,14 millió Ft.
Költségvetésünkben szintén meghatározó jelentőségű a központi költségvetési kapcsolatainkból származó támogatások összegei. A támogatások igénylését, az elszámolásokat körültekintően, dokumentáltan állítottuk össze. A 2020. évi elszámolásból 3,4 millió Ft pótlólagos igényünk keletkezett. A 2021. évi elszámolást az év végi mutatószámok alapján 242 e Ft visszafizetési kötelezettséggel nyújtottuk be.
- Kiemelt figyelmet fordítottunk a település fejlesztésére elnyert pályázataink eredményes, hatékony megvalósítására, elszámolására. A beruházási és felújítási feladatokhoz szükséges forráskiegészítéseket a költségvetésben biztosítottuk. Beruházásokra, felújításokra együttesen 94,01 millió Ft-ot fordítottunk az év folyamán.
- Az önkormányzat által irányított költségvetési szervek száma előző évhez képest három intézményre csökkent, a jogutód nélkül megszűnt közművelődési intézmény feladatait az önkormányzati alapítású Bükk Szintér Nonprofit Kft. látta el.
Az intézmények és az önkormányzati gazdasági társaságok szakmai feladatellátása költségvetési szempontból zavartalan volt.
- A költségvetési szerveknél és az önkormányzatnál foglalkoztatottak 2021. január 1-i létszámkerete 54 fő volt. A 2021. december 31-i létszámkeret 56 fő, míg a 2021. évi átlagos statisztikai létszám 54 fő.
- A gazdálkodással kapcsolatos havi és negyedéves adatszolgáltatási kötelezettségeknek az intézmények és az önkormányzat is határidőben eleget tettek.

Az önkormányzati vagyon alakulásának főbb mutatói

- Az önkormányzat összesített mérlegfőösszege 2020-ról 2021-ra 111,87 millió Ft-tal, 2.549,68 millió Ft-ra növekedett.
- A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök értéke 2.126,59 millió Ft.
- A pénzeszközök év végi állománya 263,64 millió Ft.
- A saját tőke összege 2.209,04 millió Ft.

A zárszámadás adatai azt mutatják, hogy biztonságos, eredményes gazdálkodást folytattunk 2021-ben, ami biztosította az önkormányzat költségvetésének folyamatos egyensúlyát.

II. FELSŐTÁRKÁNY KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ÉVES TELJESÍTÉSE

A költségvetési mérleg alapján megállapítható, hogy a költségvetési bevételek – finanszírozási bevételek nélkül – 117,85 %-os teljesítést mutatnak, a költségvetési kiadásokat 81,5 %-os pénzügyi teljesítéssel zártuk.

A főbb bevételi és kiadási források előirányzathoz viszonyított éves teljesítését a beszámoló 12. melléklete mutatja be. A melléklet jól szemlélteti, hogy mind a bevételi mind a kiadási források teljesítésének aránya az előző évhez képest kedvezőbben alakult.

Az önkormányzati feladatellátás 2021. évi előirányzatainak és teljesítésének részletes elemzése a beszámoló 1-3. mellékletei és további kimutatásai alapján az alábbiakban összegezhető:

1. Önkormányzati költségvetési szervek

Bevételek

A költségvetési szervek bevételeinek összege 29 millió Ft, az eredeti előirányzatként tervezett összeg 16,62 millió Ft volt, a módosított bevételi előirányzat 27,19 millió Ft.

A bevételek 10,85 millió Ft működési bevételekből, 5,55 millió Ft államháztartáson belülről kapott működési célú támogatásokból és 12,59 millió Ft 2020. évi maradványból áll. Az intézményeknél a módosított előirányzathoz képest 1,81 bevételi többlet mutatkozik, a bevételek teljesítése 106,64%-os. Az intézmények esetében többletbevétel a működési bevételeken belül tapasztalható, a Felsőtárkányi Szociális és Gyermekjóléti intézmény működési bevétele 1,6 millió Ft-tal, a Felsőtárkányi Óvoda és Bölcsőde működési bevétele pedig 0,21 millió Ft-tal magasabb a módosított előirányzathoz képest. Államháztartáson belülről kapott támogatás a Közös Önkormányzati Hivatalnál és a Felsőtárkányi Szociális és Gyermekjóléti intézménynél jelenik meg mindösszesen 5,5 millió Ft összegben Noszvaj község hozzájárulásaként.

Kiadások

Az intézményi kiadások teljesítésének az összege 241,45 millió Ft. A módosított előirányzathoz képest 96,09%-os felhasználás tapasztalható. A költségvetési szervek kiadásai főleg működési célúak, felhalmozási célra kifizetett összegként, egyéb tárgyi eszközbeszerzések valósultak meg. A működési kiadásokon belül a személyi juttatásokkal összefüggő kiadások aránya a magas, 86,43%. A dologi kiadások aránya 13,46%, a beruházási kiadásoké pedig 0,11%.

2. Önkormányzati feladatellátás bevételei

Saját bevételek

Közhatalmi bevételként helyi adókból származó bevételeket mutatunk ki. Az adóbevételek valamennyi adónemben meghaladták a tervezett előirányzatot, összességében 152,53 % a pénzügyi teljesítés, előző évhez képest 44,87 millió Ft-tal több adóbevétel teljesült.

Az önkormányzati adóbevételeken belül a helyi iparüzési adó 93%-ot, a **vagyoni típusú építményadó** a helyi adóbevételek 3%-át teszi ki, míg a beszedett **idegenforgalmi adó** az adóbevételek 2,8%-át adta.

Az építményadókból származó bevétel a 9 millió Ft-os előirányzatnak megfelelően teljesült, a teljesítés szintje 100,81%.

A saját bevételeken és a helyi adóbevételeken belül is az **iparűzési adó kiemelkedő, meghatározó szerepe továbbra is fennáll**, így nagysága okán alapvetően befolyásolta az adóbevételek teljesülését. Az eredeti költségvetésben 95 millió Ft előirányzattal szerepelt, mely az év során 174,05 millió Ft-ra módosult, a módosított előirányzathoz képest 94,14 millió Ft-tal több, összesen 268,19 millió Ft iparűzési adóbevétel folyt be az adózóktól, előző évhez képest 40,37 millió Ft-tal magasabb összegben.

Idegenforgalmi adóbevételként 8,09 millió Ft teljesült, az eredetileg tervezett 5 millió Ft-hoz képest. Az adóbevétel teljesítési szintje 161,83%.

Egyéb közhatalmi bevételként pótlék, bírság és egyéb közhatalmi bevételek szerepelnek a költségvetésben 2,09 millió Ft értékben.

A **hátralék és követeléskezelés fontos részét képezi az adóigazgatási munkának**. Nagy figyelmet fordítunk a nyilvántartott adótartozások összegeinek a csökkentésére, a fizetési fegyelem betartására. Részben ennek is köszönhető az adóbevételek magas teljesítési szintje.

A működési bevételek módosított előirányzata 32,57 millió Ft, az előirányzathoz az év során 44,58 millió Ft folyt be, a pénzügyi teljesítés 136,90 %.

Működési bevételként jelenik meg a beszámolóban szolgáltatások (bérleti díj, sírhely használat, esküvő) ellenértékéért 8,40 millió Ft, közvetített szolgáltatásként 2,72 millió Ft, gyermekétkeztetés térítési díjaként 11,48 millió Ft, kiszámlázott általános forgalmi adóként 3,88 millió Ft, kamatbevételként 2,45 millió Ft és egyéb bevételként 15,65 millió Ft.

A költségvetésben **felhalmozási bevétel** nem volt tervezve, az évsorán 146 e Ft tárgyi eszköz értékesítésből származó bevétel realizálódott.

Támogatások államháztartáson belülről és átvett pénzeszközök

Államháztartáson belülről érkező támogatások és átvett pénzeszközök módosított előirányzata 56,07 millió Ft, a pénzügyi teljesítés 100%-os tekintettel arra, hogy a tényleges felhasználáshoz igazítottuk az előirányzatokat.

A teljesítésből 35,68 % működési célú 64,32 % pedig felhalmozási célú támogatásokból származó bevétel.

Egyéb államháztartáson belüli forrásból érkező **működési célú támogatásként** összesen 20,01 millió Ft-ot mutatunk ki a beszámolóban, melyből 14,01 millió Ft védőnői szolgálat támogatására, 3,92 millió Ft-ot közfoglalkoztatás támogatására, 0,59 millió Ft-ot Magyar Falu pályázatokkal összefüggő dologi kiadásokra, 1 millió Ft-ot az I. Felsőtárkányi Borünnep támogatásaként és 0,49 millió Ft egyéb működési célú támogatásként folyt be.

Felhalmozási célú egyéb államháztartáson belüli forrásból származó bevételként Magyar Falu pályázatokra (útfelújítás, kommunális eszközbeszerzés) megkapott támogatások szerepelnek 36,06 millió Ft összegben.

Támogatási kölcsönök igénybevétele és visszatérülése

Működési célra **nyújtott kölcsön törlesztéseként** 40 e Ft folyt be a költségvetésbe.

Helyi önkormányzatok támogatásai

Felsőtárkány Község Önkormányzata általános működésének és ágazati feladatainak támogatására 2021. évben 260,02 millió Ft támogatásban részesült, egyéb kiegészítő támogatásként pedig 79,86 millió Ft támogatás érkezett.

A **működés általános támogatásaként** 112,39 millió Ft teljesült.

Köznevelési feladatokra – óvoda fenntartására - a központi költségvetés 96,18 millió Ft-ot biztosított 2021. évre.

A **szociális- és gyermekjóléti feladatok ellátásához, a bölcsődei ellátáshoz és a szociális ágazati pótlékhoz** együttesen 19,65 millió Ft-tal járult hozzá éves szinten a központi költségvetés.

Az intézményi gyermekétkeztetés támogatása 23,95 millió Ft összegben teljesült.

Közművelődésre 7,84 millió Ft-ot hagytak jóvá és utaltak át az önkormányzat részére.

Egyéb működési célú kiegészítő központi támogatást kaptunk a 2020. évi elszámolás alapján 3,38 millió Ft-ot, szociális tűzifa vásárlásra 2,07 millió Ft-ot, valamint a kieső iparűzési adóbevétel támogatására 62,09 millió Ft-ot.

Egyéb felhalmozási célú kiegészítő támogatást utalt a központi költségvetés belterületi járdafelújítási munkákhoz 12,32 millió Ft összegben.

Finanszírozási bevételek

A 2021. évi költségvetésben 71,41 millió Ft finanszírozási bevétel került megtervezésre előző évi maradvány igénybevételből adódóan. A módosított előirányzat és teljesítés is 97,53 millió Ft, melyből 10,21 millió Ft a Magyar Államkincstár 2022. évre megelőlegezett támogatása, 87,32 millió Ft pedig az előző évi maradvány igénybevétele.

3. Önkormányzati feladatellátás kiadásai

Működési kiadások

Az önkormányzati feladatok működési kiadásaira tervezett előirányzat 2021-ben 153,82 millió Ft-ról 170,88 millió Ft-ra emelkedett. Az éves teljesítés 132,56 millió Ft, mely 77,58%-os felhasználást jelent, 17,03%-kal alacsonyabbat, mint az előző évben.

Az önkormányzati feladatok működési költségvetésének feladatok szerinti tételes teljesítését a beszámoló 2.melléklete mutatja be. A működési kiadásokon belül az önkormányzati feladatellátással összefüggő általános kiadások 52,21 millió Ft-ot, a községüzemeltetés kiadásai 31,88 millió Ft-ot, önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás kiadásai 1,53 millió Ft-ot, a közfoglalkoztatás 3,77 millió Ft-ot, a gyermekétkeztetéssel összefüggő kiadások 40,48 millió Ft-ot, a szociális juttatások 2,69 millió Ft-ot tesznek ki.

Szociális juttatások, segélyek kiadásain belül 1,21 millió Ft települési támogatásként, 1,19 millió Ft szociális tűzifa vásárlásként, 0,29 millió Ft pedig köztemetésként jelenik meg a beszámolóban.

Beruházási, felújítási kiadások

Az eredeti költségvetésben az **önkormányzat felhalmozásai kiadásaira** mindösszesen 109,49 millió Ft-ot terveztünk, a módosított előirányzat mindösszesen az év végére 163,29 millió Ft-ra emelkedett. A módosított előirányzathoz képest a teljesítés 94,01 millió Ft. A 2021. évi felhalmozási kiadásokra előirányzott összegeket és azok feladatonkénti felhasználását tételesen a beszámoló 18. melléklete szemlélteti.

Az önkormányzati felhalmozási kiadások módosított előirányzata 113,25 millió Ft, az előirányzat felhasználás 44,49 millió Ft, melyből 1,27 millió Ft-ot pályázati előkészítő munka dologi kiadásaként, 0,54 millió Ft-ot visszafizetett Magyar Falu pályázat egyéb működési célú kiadásaként, egyéb beruházási feladatok kiadásaként 8,37 millió Ft-ot, egyéb felújítási kiadásaként 6,85 millió Ft-ot, 27,46 millió Ft-ot pedig Magyar Falu pályázat egyéb felhalmozási célú kiadásaként mutatunk ki.

Magyar Falu Program beruházási pályázatainak módosított előirányzata mindösszesen 28,27 millió Ft, melyből 27,82 millió Ft teljesült. Magyar Falu programból fogászati kezelő egység beszerzése, temetői infrastruktúra fejlesztés és kommunális eszközbeszerzés valósult meg az év során.

Magyar Falu Program felújítási pályázatának módosított előirányzata 21,77 millió Ft, melyből 21,71 millió Ft teljesült az év során útfelújítási munkákra.

Átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások

Az átadott pénzeszközök és támogatásértékű kiadások 2021. évi eredeti előirányzata 58,05 millió Ft volt, mely az év végére 91,12 millió Ft-ra emelkedett. Az előirányzat felhasználás 96,32%

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok részére 83,30 millió Ft működési célú pénzeszközt adtunk át.

A sport, civil és egyéb szervezetek támogatásának eredeti előirányzata 8,75 millió Ft-ról 7,32 millió Ft-ra csökkent az év folyamán. A támogatásra felhasznált összeg 4,47 millió Ft.

Kölcsönök nyújtása

Kölcsönnyújtás előirányzata a költségvetésben 0,3 millió Ft, melyből az év során 98,96%-os volt a felhasználás.

Tartalékok

A tartalékok előirányzata 9,70 millió Ft-ról 12,76 millió Ft-ra emelkedett az év végére.

Finanszírozási kiadások

A finanszírozási kiadások módosított előirányzata 20,19 millió Ft, a felhasználás 9,98 millió Ft a 2021. évre megelőlegezett támogatás visszafizetése összegében. A fel nem használt előirányzat a 2022. évre megelőlegezett 10 millió Ft állami támogatás.

Költségvetési befizetések

Az önkormányzatnak 2021. évre vonatkozóan szolidaritási hozzájárulásként mindösszesen 31,50 millió Ft-ot kellett a központi költségvetés felé befizetnie.

A 2019. évi központi támogatások elszámolásának szabályszerűségi, felhasználási felülvizsgálata alapján 0,59 millió Ft visszafizetési kötelezettsége keletkezett.

III. A GAZDÁLKODÁS JÖVŐBEN VÁRHATÓ KOCKÁZATAI, SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

A gazdálkodás jövőbeni alakulását a következő kockázati tényezők befolyásolják:

- A kormányzati intézkedések hatására kieső gépjárműadó, helyi iparűzési adó valamint a gazdasági visszaesés okozta iparűzési- és idegenforgalmi adóbevételek kiesések kezelése a költségvetésben, a működési bevételek tervezett összegeinek realizálása a gazdálkodás során,
- Az adóerő-képesség növekedésének hatása a központi támogatások nagyságára,
- A szolidaritási hozzájárulás fizetési kötelezettség kezelése az önkormányzatnál,
- A minimálbér és a garantált bérminimum változtatásának költségvetésre gyakorolt hatása, forrásbiztosítás,
- Az építőipari árak, a tervezői díjak alakulása a fejlesztések tekintetében,
- Az önkormányzati cégek működőképességének megőrzése,
- Az elnyert pályázataink folytatása, a tervezett feladatok összehangolása a rendelkezésre álló forrásokkal, (köz)beszerzések szabályszerű lebonyolítása, a kivitelezések megfelelő minőségben történő megvalósítása. Fontos feladat a szabályos elszámolás a még nem folyósított támogatások teljesülése érdekében.

A kockázatok csökkentését szolgáló intézkedéseink:

- Takarékoság, ésszerű költséggazdálkodás az intézményhálózatban és az önkormányzati feladatellátásnál, továbbá az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál,
- Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál a szükséges tulajdonosi döntések időbeni meghozatala, illetve a cégek folyamatos ellenőrzése, beszámoltatása,
- Az önkormányzati alrendszer működését segítő együttműködés a kormányzati szervekkel,
- A befektetői bizalom erősítése, a gazdasági szereplőkkel való együttműködés,
- A gazdálkodás évközi, előre nem várt problémáinak kezelése tartalékképzéssel,
- A saját bevételek, kiemelten a megmaradó adóbevételek szintjének visszaállítása a veszélyhelyzet előtti teljesítésre,
- A rendelkezésre álló pályázati források teljeskörű felhasználása a település fejlődése érdekében, az ezzel összefüggő feladatok koordinálása, helyzetértékelése, esetleges kiegészítő források biztosítása. Sokoldalú tájékoztatás nyújtása,
- A vállalkozások bővítését, letelepülését szolgáló területek előkészítése.

IV. ÖSSZEGZÉS

Az éves gazdálkodási adatok alapján megállapítható, hogy a gazdálkodás mind az intézményeknél, mind az önkormányzatnál igazodott a költségvetésben biztosított keretekhez. A kiadások kiemelt előirányzatonként és összesen is előirányzaton belüli teljesítést mutatnak. A takarékoság mellett kiemelt figyelmet fordítottunk a bevételi előirányzatok teljesítésére.

Összességében elmondható, hogy a zavartalan működéshez, a szakmai tevékenység megvalósításához a pénzügyi feltételek folyamatosan biztosítottak voltak 2021. évben.

A Magyar Államkincstár szabályszerűségi pénzügyi ellenőrzés keretében vizsgálatot végzett Felsőtárkány Község Önkormányzatánál és az általa irányított költségvetési szerveknél a 2021. évi beszámolóra vonatkozóan. Az Áht. 91. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a zárszámadási rendelet tervezethez tájékoztatásul benyújtott ellenőrzési jelentés szerint a 2021. évi költségvetés teljesítését, a 2021. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetet, valamint az ezen időponttal végződő év gazdálkodásának eredményét bemutató éves költségvetési beszámoló jelentős összegű hibát nem tartalmaz, az éves költségvetési beszámoló az Önkormányzat és az általa irányított költségvetési szervek gazdálkodásáról megbízható és valós képet mutat.

Felsőtárkány, 2022. május 26.

Szántósi Rafael
polgármester